Porto opłacono ryczałtem.

Ч. 14. (397) Неділя, дня 3. квітня 1927. Рік IX.

Адреса Редакції і Адміністрації „Український Голос“ Перемишль, Побереже ч. 1.

Конто П. К. О. в Варшаві № 142.807. Передплата в краю виносить **10 зол** річно, **5·50 зол.** піврічно, **3 зол.** чвертьрічно. В Чехії квартально 18 ч. к. (передплату з Чехословаччини складати на конто Адм. „Укр. Голосу“ в Zivnostenska Banka v Praze). Для Франції 60 фр. річно, для Америки 2½ дол. річно.

Ціна прим. 25 с.

Редактор приймає щодня від год. 1½—2½.
Рукописів Редакція не звертає
Неоплачених писем не приймається

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орган.

Між двома огнями.

В статтях „Даремні сподівання“ і „За Збручем“ (див. „Укр. Голос“ чч. 12 і 13) приглянулися ми політиці Польщі і Москви на українських землях. По цей бік Збруча польська політика змагає до здійснення програми вшехполяків. Між польськими політичними партіями у відношенню до „кресів“ є тільки ріжниці в тактиці, а не в цілях. Вшехполяки кажуть: „Wal go w łeb maczugą, niech się nie męczy długo“ (коротко і щиро!), а так звані ліві польські партії хотілиби процес травлення „кресів“ розложити на довший протяг часу. Західно-українська суспільність дуже добре розуміє, чого шукає Польща на наших землях. Всі наші політичні партії у відношенню до західного сусіда займають одноцілу поставу. А Данилович і „іже со ним“? За гроші, за особисті вигоди, за посади — можна купити менший чи більший гурт людей. Так воно буває всюди, такі — що правда — сумні виїмки попадаються і у нас. Одначе гурт продажних людей ніколи не може пірвати за собою мас. Як знаємо з німецького досвіду на Порурю, Французи зуміли там довести до утворення „автономічної“ партії, яка заявляла „в імени населення“, що горячим бажанням мешканців окупованих областей є, щоби ці области на завжди війшли в тісніщу звязь з Францією. Та що тільки перестало французьке правительство пакувати гроші в кишені провідників „автономістичного“ руху і по ньому слух загинув. Можуть Поляки докинути для товариства Даниловичеви менше чи більше ріжних Миколів Величковських, Душенчуків, Тимульських, одначе оттака насаджена за гроші партія ніколи не стане виразником змагань народу. Такі „партії“ — це одноднівки. Збиралися творити її найперше Твердохліби і Яцків, опісля Ільків і Залуцький і не повезло, а тепер прийшла черга на Даниловича. Чи може бути инакший вислід, як попередніх спроб?

На Великій Україні йдуть теж спроби запрягти український народ до великодержавного воза Москви. Москва створила нову релігію, якою хоче ущасливити цілий світ. Цею релігією є большевизм. Большевизм не є нічим иншим як новою формою старого московського імперіялізму. Цей імперіялізм підчас першого походу большевиків на Україну видав був безпощадну війну українству. Вистачило тоді на вулиці міста заговорити по українськи, щоби попасти під „стєнку“. Та большевизм на Україні під впливом стихійного селянського руху скоро заломився. Большевики опинилися в примусовому положенню пійти на уступки селянській стихії. Визнали частинно право власности на землю, пішли на уступки на культурному полі. Опісля послухали Сталіна (Грузина), розпочали новий курс в національній політиці, розбиваючи великанський простір б. Росії на цілу низку на пів самостійних держав, стараючись держати їх цупко при Москві при помочі одноцілої комуністичної партії, яка розпадається на територіяльні філії. Одначе в цих філіях всюди мають Москалі більшість. Можновладцем України є „Комуністична Партія большевиків України“ (К. П. (б) У.). А що в цій партія (на ділі філії!) Москалі є в подавляючій перевазі, Москва може бути спокійною: К.П (б.)У. все сліпо виконає прикази московського Політичного Бюра Всесоюзної Комуністичної Партії Московські большевики розумні люде. Пильно прислухуються, що в траві пищить на українських степах. З початку пообсаджували були всі уряди на Україні виключно Жидами і Москалями. Одначе, коли побачили, що маси негодують, що в низах кипить, стали висувати на чолові становища комуністів-Українців. Чим більший був напір з низів, тим більше на відповідальних посадах стали появлятися Українці. І так з часом українська стихія стала завойовувати під владою большевиків щораз більше прав.

Сьогодня доводиться з відрадою ствердити: українська стихія на Радянській Україні велика, могуча сила. Матеріяльне становище села з року на рік поправляється. Народня освіта розвивається. В 1925/6 шкільнім році початкових сільських шкіл (т. зв. чотиролітoк) було 15.361 (вчилося в них 1,350.231 дітей), сільських семилітних шкіл було 1.012 (вчилося в них 321.816 дітей), спеціяльних сільськогосподарських шкіл було 276 (вчилося в них 16.687 учеників). В цім самім році сільськогосподарські інститути і техніки випустили 1.184 фаховців сільсько господарської освіти. Маємо на Україні цілу низку вищих шкіл, коли не зовсім зукраїнщених, то в значній мірі. Гарно розвивається гордість української нації — Всеукраїнська Академія Наук. Могутнім розсадником національної культури і національної свідомости являється театр і опера, зукраїнщені і поставлені на незвичайно високому рівневі. Українська стихія продістається до урядів. Щоби не бути спонуканими зміняти урядовців не-Українців Українцями, большевики стали проводити українізацію всіх державних установ, то значить — стали примушувати Москалів і Жидів виучувати українську мову.

Словом — натиск стихії йде на цілій лінії. І ось в звязку з цим натиском відбулися переміни в харківському уряді, про які писали ми в останньому числі. Москва за всяку ціну хотілаби вдержати Україну в своїй духовій неволі, щоби бодай таким чином могти тягнути з України матеріяльні користи. Тому віддає диктаторську владу в Харкові в руки свого беззастережного прихильника-Затонського. Зокрема дрожить Москва за свої впливи на Україні тепер, коли Анґлія стає припікати большевиків з усіх усюдів. Бо Москва здає собі справу з того, що українське селянське море мимо значних уступок все таки невдоволене большевицькими порядками.

Яке-ж наше становище до того, що діється на Великій Україні? Ясна річ, всі ми Українці західних земель нашої Батьківщини щиро радіємо успіхами Української Сімї над Дніпром, з запертим віддихом слідкуємо кожний крок наших земляків, що борються там за суверенні права нації. Вони виконують свою історичну місію в боротьбі зі східним сусідом, ми тут по цей бік проведеного в Ризі (без запитання про волю споконвічного власника цеї землі) кордону таку-ж саму місію виконуємо в боротьбі зі західним сусідом. Для нас — західних Українців ясно, що доля Соборної Української Держави вирішуватиметься не на Галицькім Підкарпаттю, а над берегами Дніпра, що ті часи, коли Галичина була для України Піємонтом, належать до минулого. Тому з тугою очікуємо на хвилю, коли там прийде до влади таке правительство, що вестиме українську національну політику, що як головну свою мету поставить собі соборність і незалежність України. Теперішне харківське правительство взагалі не має права вести заграничну політику, бо її веде тільки Москва, а Москву на західно-українських землях обходить тільки комуністична партія як засіб до розбивання українського національного табору. Бо для Москви знищення українського націоналізму по обох боках створеного нею риського кордону являється підставою панування на наших землях. Як відомо, західно-українські землі від харківського правительства не удостоїлися найменшої піддержки не то на політичному полі, навіть на культурному і економічному полі — ні! Чи моглоби так робити дійсно національне правительство? Ні! Національне правительство уважалоби таку поміч за один з головних обовязків. *(мс).*

Самооборона села перед небезпекою.

Наше село перелюднене. І то не від сьогодня! Вже перед війною східно—галицьке село ледви зводило кінці до купи завдяки еміґрації за море та еміґрації зарібковій. Одна й друга еміґрація приносила річно 70 міліонів корон до краю і таким чином наше селянство на переднівку могло яко тако вижити, ратуючись перед голодом. Сьогодня оба ці джерела, при помочи яких село запомагалося, висохли. За море (і то лиш до Канади) може сьогодня еміґрувати тільки господар, що має щонайменше 10 морґів поля, значить — в наших умовинах дука. Очевидно, для десятиморґового господаря нема найменшого інтересу продавати ґрунт і їхати за море, бо він зовсім добре може вижити зі свого господарства. А зарібкова еміґрація взагалі відпала. Міжтим від 1914 року селянська посілість ще більше роздробилася. І не забуваймо: Поляки розпарцелювали на українських землях 445 тисяч гектарів великої земельної посілости поміж цивільних і військових осадників — Мазурів. Значить, для великого числа нашого беземельного і малоземельного селянства відпали навіть нужденні заробітки на двірських ланах, бо на цих ланах повстали нові села кольоністів. По наших селах щораз більше людей, що на переднівку голодують. А кожний менше урожайний рік грозить прямо катастрофою. Так було в 1925 р., коли то лишень завдяки піддержці американських еміґрантів та видатній помочі великоукраїнського селянства вдалося вратувати тисячі селян перед голодовою смертю.

З небезпекою, яка нам грозить, треба боротися. Цеї небезпеки не поборимо одинцем, тільки орґанізованою лавою. Одним зі звен в цій оборонній лаві є кооперація. Покищо гарно розвивається у нас споживча кооперація. Хоча вона далеко ще не всі села обняла, а в окремих селах далеко не всі селянські родини всеж з кожним роком бачимо значний поступ, сіть споживчої кооперації розростається. За те продукційна кооперація ще тільки в пеленках. Хоча в кожному повіті такі гарні вигляди для неї. Одним з наших найблизчих завдань: розбудова продукційної кооперації. В цім напрямі повинна нам прийти з поміччю американська еміґрація. Не хочемо від неї дарунків для кооперації, хочемо тільки, щоби вона вкладала заощаджений гріш в краєві підприємства. Ці підприємства повинні стояти під контролею людей, яких еміґрація знає, яким вірить. І ще в одній справі, доведеться нам звернутися до наших братів за океаном. Вони мусять помогти старому краєви в боротьбі за поширення варстату праці українського селянина. І знову: ця поміч не може бути жертвою, тільки вкладом в підприємство, бо старокраєвий селянин, поширивши своє господарство, віддасть цю поміч з процентом. Над цею справою давно радять наші економічні інституції. На жаль — відповідних приготовань на місцях все ще не пороблено.

Дальшою справою в оборонній акції нашого селянства мусить бути орґанізація відпливу населення з села до міста. На чолі цеї акції повинні станути орґанізації українського населення міст („Народні Орґанізації“), а їм з поміччю повинна прийти сільська інтеліґенція, проводячи в порозумінню з повітовим центром відповідну підготовчу роботу на селі.

По повітових містах повинні постійно відбуватися відповідні фахові курси, на села повинні якнайчастійше виїзджати відпоручники Народніх Орґанізацій з викладами.

Дуже важною установою є „Сільський Господар“. Його завданням піднести наше сільське господарство. Чи в кожному повіті є бодай один аґроном, що обїзджавби села? Мусимо змагати до того, щоби в кождім повіті була щонайменше одна сільсько-господарська школа, щоби в кождім повіті постійно обїздило села з викладами бодай трох аґрономів. Наука велика річ! Приклад: Данія: — невеличка держава, мало що більша від Сх. Галичини. А вона достачує світовій торговлі 25% свиней, 38% масла, 22% яєць, тобто кільканайцять разів більше ніж сільське господарство цілої Польщі (простір Данії 43.017 кв. кільом., простір Польщі 388.328 кв. кільом.). В Польщі гектар землі дає пересічно 10 сотнарів збіжа, а в Німеччині 19, хоча земля в Німеччині гірша. Чому це так? Бо в Данії і в Німеччині селянин освічений, вміє добре господарити. Врешті нам треба згуртуватися в політичних орґанізаціях, щоби гуртом боротися за наші права, щоби не давати собі виривати землі з під ніг. Над цими справами мусить добре роздумувати наше село. *(м).*

В справі фахової освіти.

Дня 20. березня відбувся у Львові виклад проф. В. Калиновича на тему „Яких шкіл нам треба?“ Дуже важне питання. І здавалосяби, саля „Української Бесіди“ не помістить слухачів, що на виклад поприходять не тільки громадські діячі, представники преси, а й маса батьків молоді в шкільному віці. Здавалосяби... На ділі на виклад явився тільки невеликий гурток громадян. А шкода! Бо й виклад був цікавий і цікавою була дискусія.

Зміст викладу проф. Калиновича: Головну увагу треба нам звернути на розбудову фахових шкіл, в першу чергу сільсько господарських. Правда, в порівнанню з Поляками маємо за мало ґімназій. Польських ґімназій є в Польщі 786, українських всього 6. В Польщі є взагалі за богато ґімназій, які підготовляють кандидатів на урядовців. В цих 786 ґімназіях вчиться 220.922 учеників, а на університетах є в Польщі около 36.000 студентів. Значить, Польща фабрикує надмір урядовців, хоча для них не має вже місця. За те дуже слабо представляється польське фахове шкільництво. Фахових шкіл і доповняючих фахових курсів є в Польщі всього 266, а з цього тільки 23 на українській території. Рільничих і рільничо промислових шкіл середнього типу є в Польщі всього 9 (на українській території одна в Білокриниці к. Кремянця). З фахових державних шкіл не має ні одної з українською викладовою мовою. Слід звернути увагу на те, як Поляки стараються творити якнайменше фахових шкіл на українській території. Чому? Бо з таких щкіл виходять люде, що побільшують матеріяльне добро країни, незалежні від влади, тісно звязані з рідним осередовищем. Хоча ми — Українці маємо за мало середніх шкіл (в порядку річей ми повинніби мати 190 ґімназій, якщо обовязувалаби справедливість), всеж, зберігаючи істнуючі приватні середні школи, ми повинні якнайбільше енерґії та гроша вложити в створення відповідної скількости фахових шкіл, в першу чергу сільсько-господарських.

В дискусії над викладом проф. В Калиновича забірали м. и. голос інж. Ю. Павликовський (головний стовп нашої кооперації) і інж. М. Творидло (директор „Сільського Господаря“). Інж. Павликовський звернув увагу, що до справи розбудови фахового шкільництва мусимо підходити зі становища боротьби за український характер міст. Мусимо молодому поколінню давати таку фахову освіту, яка даваланби йому змогу творити собі варстати праці по містах. Річ в тому, що нам на кожному кроці повинна присвічувати думка: як найбільшу скількість молодого, меткого, підготованого до боротьби елєменту перекинути з села до міста! Інж. М. Творидло обговорював можливости творення сільсько-господарських шкіл. Це питання довшого часу, бо потрібні на це більші матеріяльні засоби. Покищо треба розбудовувати тих кілька істнуючих вже завязків сільсько-господарських шкіл, а головну увагу звернути на ріжні фахові курси. Дотеперішні спроби (як шлюсарський курс в Радехові, килимкарський в Борщеві) дали добрі висліди.

В слід за Львовом повинен пійти й край.

Над справою нашого шкільництва повинна йти жива виміна думок. В кожнім повітовім місті повинна відбутися нарада ширших кол місцевого громадянства. На цих нарадах слід обговорювати істнуючий стан нашого шкільництва в повіті, що треба зробити, щоби його піднести, як усунути лихо, що настак тяжко побиває (чужий учитель). А крім цього слід призадуматися, які фахові курси можнаби покликати до життя в даному повіті. Перед війною зроблено у нас перші спроби висилки молодих талановитих хлопців до варстатів добрих чужинних ремісників в Чехії та у Відни. Очевидно, сьогодня про висилку заграницю годі думати. Та ми маємо у Львові і в деяких повітових містах своїх добрих ремісників — патріотів. У кожного з них моглоби підучуватися бодай кількох хлопців. Відповідні орґанізації повинніби занятися цею ремісничою молодю: подбати за приміщення її та про патріотичне виховання цих майбутніх ремісників. Важне питання: бурси для ремісничої молоді!

Ще про Наукове Товариство ім. Шевченка.

Відповідь проф. дрови К. Студинському

(Докінчення).

Все це не маловажні справи, коли Товариство свою видавничу діяльність хоче поставити на тривких основах симовистачальности. Чи не слід хвилево навіть зрезиґнувати з репрезентовання української науки перед заграницею, зглядно обмежити це завдання до якнайскромніщих рам. На це можна собі дозво-

L. cz. Pr. 5/27/2. — W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! — Sąd okręgowy w Przemyślu jako Trybunał dla spraw prasowych orzekł na mocy § 489 i 493 p. k., I. że cała treść artykułu umieszczonego w Nr. 12 wychodzącego w Przemyślu czasopisma perjodycznego „Ukrainśkyj Hołos“ z dnia 12. marca 1927 a) pod t.: „Naślidki kolonizacji“ w ustępie od słów: „Jasna ricz“ do końca artykułu“. b) p. t. „Wrażinia z Wołynia“ cały pierwszy ustęp — zawiera ad a) znamiona występku z § 302 u. k. ad b) znamiona zbrodni z § 65 a) u. k. — II. że konfiskata tego numeru czasopisma „Ukrainśkyj Hołos“ jest usprawiedliwiona. III. że rozpowszechnianie rzeczonego artykułu jest wzbronione. — Zarazem polecamy redakcji czasopisma „Ukrainśkyj Hołos“ by po myśli § 20 ustawy prasowej treść orzeczenia tego bez powodów na pierwszej stronicy najbliższego numeru swego czasopisma umieściła. — Sąd okręgowy w Przemyślu, Oddział VI. dnia 19. marca 1927. — Wilecki.

лити, бо тепер крім Товариства українську науку перед світом репрезентує Всеукраїнська Академія Наук. І має вона до цього безперечно куди більше інтелектуальних сил і матеріяльних засобів. Для нас сьогодня стораз важніщий внутрішний терен: піднесення інтелектуального рівня, розбурхання і скріплення заінтересовань серед західно-української суспільности проблемами національної культури. Виходячи з цього становища, „Стара Україна“ могла виконувати дуже цінну місію, могла навіть привчити ширші кола громадянства до читання „Записок“. Бо — ніде правди діти — наша публика не уявляє собі, якою цінною копальнею є цих кільканайцять десятків томів „Записок“. А це тому, бо не маємо популяризаторів, що наукові праці — поміщувані в „Записках“ — розроблювалиби популярно. Розсмакувавши в наукових виданнях Товариства, читаюча публика (покищо вона соромно нечисленна!) напевно поставилаби до Товариства вимоги: давайте праці про великі моменти з історії України, коли високо знімалися буруни національного життя; давайте студії про великі індивідуальности і про творців, яких твори уявляють собою справжню цінність, залишіть в спокою першу половину XIX в. в Галичині.

Проф. др Студинський з обуренням питається: чому високих вимог до Товариства не ставлено давніще, коли воно стояло краще матеріяльно, а ставиться їх тепер, коли вгинаюся під тягарем праці в Товаристві, занедбуючи свої особисті справи і свою наукову діяльність?

Ось чому: В бурливих роках світової і визвольної війни що иншого було на першому пляні. А в теперішний момент справи культурного характеру стають різко актуальними і природна річ — очі звертаються в сторону західно-української Академії Наук. Висувається до неї вимоги, може за високі?, може фантастичні? — а всеж ширший загал зачинається нею блище інтересуватися і ставлячи домагання, мусить думати про обовязки. Отже обурюватися цим, чи радіти?

Проф. др Ст. в своїй відповіди на мою замітку богато місця присвячує господарці в Товаристві за попередніх Виділів (обширно цю справу обговорено в останнім зшитку „Хроніки“ Товариства). Дискусія на цю тему не може принести хісна. Сьогодня, маючи за собою досвід девалюації та інфлянції, легко критикувати господарку всіх наших установ, легко критикувати навіть міністрів фінансів поодиноких держав, що колись мали славу першорядних фаховців, а перед кількома роками не знали секретів, відомих тепер кожному пересічному обивателеви. Зрештою не уважаю себе компетентним забірати в цій справі голос. Скажу з цеї нагоди тільки одно: здається, воно вже пережитком є, що такими великими установами, як Товариство, управляється у нас при помочі Виділів. Виділ вибірається всього на два роки. Заки він розглянеться в ситуації, вже мусить думати про нові Загальні Збори. Не можна через це розробити пляну діяльности на дальшу мету, з конечности доводиться обмежуватися на справах біжучого дня. А в критичних часах, як це було — наприклад — за химерного панування марки, управа оттакими засібними установами як Товариство, при помочі Виділів стає повним абсурдом. Голова мусить вязатися Виділом, мусить в кожній справі мати його ухвалу, а відповідальністю ділиться з ним тільки формально, бо на ділі вона всім своїм тягарем звалюється на нього.

Завідування майном Товариства, орґанізація наукової праці, розбудова бібліотеки і музею, такі складні підприємства, як книгарня і друкарня — все це понад сили одної людини, хочби ця людина так всеціло посвятилася праці в Товаристві, як це робить проф. др. К. Студинський. З окрема пильною являється ця справа тепер, коли Товариство здане виключно на власні сили і піддержку своєї суспільности. А піддержки в суспільности Товариство може шукати тільки при помочі книжки. Значить, воно мусить видавати, а обовязком громадян — Українців видання Товариства купувати. І тут прийдеться Товариству числитися з вимогами широких кол громадянства. Хоч не хоч прийдеться залишити (у всякому разі на довший час!) друк праць, якими може цікавитися тільки невеличкий гурт людей. Значить, орґанізація наукової праці в Товаристві і видавнича справа вимагатимуть від проводу Товариства дуже пильної уваги, хисту і такту.

Не буду сперечатися з проф. Ст-им про те, як дійти Товариству до солідної накладні: чи шляхом продажі частини майна, чи відповідною реформою підприємств Товариства — книгарні і друкарні. Це вже чисто внутрішня справа Товариства, над якою повинні радити фаховці. — *М. Струтинський.*

Дописи.

Берлін. Від п. проф. Дмитра Дорошенка, дістаємо отсе письмо до поміщення: Прошу Вас не відмовити в уміщенні на сторінках Вашого поважаного видання оцього мого листа, який торкається справи, що має, на мою думку, загально-громадський інтерес. — Справа ця така. 4-го с. березня, на прохання редакції „Историка и Современника“, я прочитав у Берліні в тісному замкненому гурті спеціяльно запрошених гостей (як українців, так і росіян) виклад про український національний рух. Мета мого викладу була ознайомити літературні й громадські круги російської еміґрації в Берліні з історією наших змагань до державної незалежности. Перед початком мого відчиту в імени ініціяторів сходин було висловлено просьбу не подавати про збори відомостей до преси, з огляду на їх чисто приватний, замкнений характер. Коли я скінчив свій відчит, ніхто з присутніх росіян голосу не забрав, і збори на тому закінчилися. — Одначе на другий день, в ч. 1907 ґазети „Руль“ появилася замітка присутного на зборах п. А. Лясковського, під титулом „Когда отсутствует Россія“, присвячена мойому відчиту. Та це було-б ще невелике лихо, коли приватну розмову винесено на сторінки преси, але річ в тім, що п. Лясковський цілком перекрутив зміст і характер мого відчиту: він приписав мені ряд фраз, яких я зовсім не говорив, а другі так поперекручував, що їх і пізнати не можна. Очевидно, тільки навмисно, щоб мене діскредитувати або осмішити, приписав мені п. Лясковський, яко кінцеві ніби слова мого відчиту таку фразу: „Когда отсутствует Россія, когда отсутствует отец Россіи — русскій царь, ми любим нашу Мать-Украину“. Коли я подав до редакції „Руля“ спростовання, вона видрукувала його в ч. 1911, але з такими змінами і з такими помилками, які можна зробити знов хіба навмисне, щоб перекрутити саму думку мого листа до редакції. До мого спростовання редакція додала примітку п. Лясковського, де він, називаючи мою заяву „голословною“, признається, що деякі фрази, приписані мойому відчиту, він узяв з моїх споминів, друкованих три роки тому в „Историку и Современнику“, знов-же, додам від себе, їх перекрутивши. З огляду на таке поводження редакції „Руля“ та її співробітників я вважаю, що входити з ними в дальшу переписку нема ніякої рації, як нема взагалі рації, на мою думку, вступати в дискусію, в суперечку, в полеміку з несовісними противниками, що в боротьбі з нами постійно і систематично послуговуються свідомою брехнею, клеветою й провокацією. Прошу прийняти запевнення в моїй правдивій до Вас пошані.

Д Дорошенко.

Білоберізка, (пов. Косів). В 1923 р. появився в косівськім повіті осібняк, що називається Кость Тимульський. Він осів в Білоберезці в одної молодої і богатої вдови, гуцулки, Параски Лагодек, живучи з нею як то кажуть Гуцули: „на котюжу віру“ Костьо ослонював себе перед Гуцулами тайною, кажучи, що був високим російським „охвіцером“, вкрадався в довіря Гуцулів, а тим часом часто заходив на станиці державної поліції, там довго пересиджував, а в косівського старости Сікірського мав важне слово — но і все мав звідкись досить грошей. — Нераз, як грім з погідного неба, спадали на Гуцулів арештовання. Тимулський відігравав також важну ролю в так званім „бунті“ жабівських Гуцулів. При кінци 1925 р. виступає Кость Тимулський в косівськім повіті вже явно яко орґанізатор хрунівської партії „У. Н. С.“ Тимчасом слюбна жінка Костя в Печеніжині довідалась, що її муж в Білоберезці парубочить, прийшла до нього і з гірким плачем жалувалася перед Гуцулами, що він вже давно полишив її з маленькими голими і босими діточками, на чвертці морґа ґрунту, де вони пухнуть з голоду. В 1926 р. мабуть на весні появився з часописи „Новий Час“ допис від громадян з Печеніжина, де вони остерігають братів Гуцулів і подали деякі подвиги з давнійшого життя Костя. В Косівськім повіті, крім кількох подібних собі осібняків, з котрих деякі вже в криміналі, а деякі незадовго „повандрують“ туди більше нікого не придбав для У.Н.С. Одним словом, це йому, яко орґанізаторови хрунівської партії не велось. Гуцули кілька разів підчас його „праці орґанізаторської“ хотіли поторощити ребра і він все зараз на початку своїх промов мусів спасатись бігством. — Костьо уперта штука. Уроїв собі в голову, що будучність належить до нього і до Стовпюка і що вони оба при найблизших виборах до сойму мусять вийти послами, тож зачуваємо, що пішов шукати пригіднійшого ґрунту для себе в мостиськім повіті (— з місячною платнею 400 злп.) Ми Гуцули косівського повіту уважаємо рівнож своїм святим обовязком остерегти наших братів мостиського повіту перед цим панком. — *Гуцули косівського повіту.*

Буців, пов. Перемишль. Наш комісар Микола Гузіль, який через кілька літ був паном життя і смерти громадян, пішов в дубину. Тільки наброїв, що вже і староство не могло його довше держати. Хотів бідака ратуватись і зробив донесення на свого пароха. Але і це йому не помогло. Про цей подвиг свідчить отсей арґумент. — Starostwo w Przemyślu L. 64195. Przemyśl 2 grudnia 1926. Wielebnemu księdzu Onufremu Małeckiemu gr. kat. prob. w Bucowie do wiadomości ze względu na prawo rekursu. Starosta Kassala. Wypis z rejestru kar w sprawach przestępnych należących do zakresu czynności władz politycznych. — Ks. Onufry Małecki lat 45 żon. proboszcz w Bucowie. Przekroczenie § 11 rozp. z d. 20. IV. 1854 — Dz. U. R. P. Nr. 96 popełnione w dniu 21. XI. 1926 przez czyn demonstracyjny zmierzający do okazania niechęci wobec zarządzeń rządowych. Wezwanie świadków — Mikołaj Huzil kierownik zarządu gm. w Bucowie podaje, że dnia 21. XI. 1926 przybył do Zarządu gminnego w Bucowie Ks. Onufry Małecki spoglądając na tablicę oznaczającą Urząd gminny napisaną w języku polskim odezwał się: szczosty zrobyły żesty napysały na tabłyci po polsku, nigdzie tego niema tylko w Bucowie — spodliliście się tem. — Po wezwaniach do opuszczenia kancelarji wyszli. — Przemyśl 21. XI. 1926 M. Huziel mp. — Staje Paweł Buć z Bucowa i podaje, że krytycznego dnia ksiądz Małecki wszedł do kancelarji z oburzeniem zawołał: „Huzil szosty si tak upodłyły, szczosty zrobyły, a na zapytanie Huzila „za szczo“ odpowiedział „na tablicy“ na to Huzil odpowiedział ja napisałem a wy zmaźcie. Przemyśl 25. XI. 1926 Pawło Buć mp. Przekroczenie udowodniono zeznaniami świadków. Obwinionego uznaje się winnym przekroczenia z rubryki IV. i skazuje się go po myśli postanowień § 11. rozp. z dnia 20. IV. 1854 Dz. U. R. P. Nr. 96 na grzywnę 30 zł. — na fundusz ubogich w razie nieściągalności na karę aresztu przez 3 dni. Od tego orzeczenia można wnieść rekurs do Województwa we Lwowie, który podać należy przez Starostwo w ciągu 3 dni licząc od dnia następującego po dniu doręczenia. Przemyśl, 2|12 1926 Starosta Frankowski.

З ПОЛЬЩІ І ПРО ПОЛЬЩУ.

Польське правительство визнало ще дві партії за нелеґальні, за заборонені і їх розвязано, а саме — Незалежну Хлопську Партію і білоруську „Громаду“. Таким чином є вже в Польщі три нелеґальні партії, бо вже давніще визнано за таку партію комуністичну. Незалежна Хлопська Партія ловила душі головно на Білоруси. В останніх часах вона тяжко скомпромітована послом Воєвудзким, що то ходив на села з дуже радикальними кличами, а одночасно співробітничав в охрані (дефензиві). В посольськім клюбі цеї партії повстав тепер розлам: трьох послів (Бон, Шекун, і Шапель) виступили з неї і знюхуються з брилівцями. Розвязання найбільшої білоруської партії „Громади“ — викличе — безсумніву — на Західній Білоруси масовий відрух. Діячі цеї партії, які ще досі не опинилися в тюрмі, з конечности зачнуть вести роботу підземельну, якої не можна провірити. „Громада“ була серед спролетаризованих білоруських селянських мас дуже популярною. В короткому часі зуміла вона в своїх рядах зорґанізувати майже 100 тисяч членів. Очевидно, запроторення до тюрми провідників партії і масові переслідування її членів не знищать в масах прихильности, якою тішилася „Громада“. Навпаки. Бо треба тямити, що терпіння і переслідування гартує, розярює, фанатизує. Зрештою положення пахне смішністю: всі розвязані партії мають в соймі свої представництва. Посли цих партій промовляють з соймової трибуни, є нетикальні, мають змогу їздити і орґанізувати своїх прихильників. І всі знають, розуміється і правительство теж, що — скажім — комуністична партія мимо розвязання істнує, працює, при ріжних нагодах самостійно виступає, пепесівцям ногу підставляє, підчас виборів до деяких мійських рад і кас хорих переводить своїх кандидатів. Проголошуючи партію за нелеґальну, правительство надає їй посмаку приманливого забороненого овочу, переслідуючи її діячів, скріплює їх вплив, дає партії мучеників. І ніхто не може визнатися, якою силою являється оттака заборонена партія. Тому в західних державах нікому й не сниться розвязувати не милі партії, не заганяється їх в підземелля, не робиться з них динаміту, який невідомо коли і в якому місці вибухне. На заході політичні партії свобідно боруться між собою і в свобідних дужаннях виказують свою життєздатність Тільки царська Росія (і тепер большевики) заганяла масово політичні партії в підземелля і тому так соромно перевернулася. — Мололи, мололи польські партії в соймі справу ординації виборчої до самоврядувань і нічого з цього не вийшло. Кажуть, що правительство рішилося цю справу відложити до слідуючого сойму. Значить, жниво наказних війтів потриває.. Тепер польські партії присікалися ще раз до ординації виборчої до сойму. Хотілиби перед смертю теперішнього сойму виявити свій патріотизм, обкроюючи права національних „меншостей“. Та не можуть погодитися над способами... — Поляки люблять дуже свята народові. І ось цього року заведено ще одно таке свято: імянини Пілсудского. Святкували три дні. Староства і поліційні постерунки запрягали до святкування і наші села. А опісля ґазети писали про „саморжутни“ обяв любови „почцівеґо люду рускеґо“ до марш. Пілсудского. — Колись віцепремієр Бартель говорив, що не може обігнатися перед банкирами, що то пхаються з позичками. Та от Кржижановскі і Млинарскі вернули з Америки з порожними торбами. Американські банкирі переказали, що Польща мусить найперше виказати здорові підстави кредиту.

Що чувати в світі?

БОЛЬШЕВИКИ стараються прорвати ланцух, яким їх опоясує Чемберлен. Справа представляється поважно. Балкан дає Чемберлен в посередну опіку Італії, яка бере в свою кураделю Румунію. Відносно Пілсудского Чемберлен є певний. Старається тільки довести до порозуміння Польщу Пілсудского з Литвою Вальдемараса. Та тут справа замотана о стільки, що Німеччина має окремі і то тяжкі порахунки з Польщею. А Німеччина має з большевиками два договори: рапальський і берлінський. Отже питання: як буде заховуватися Німеччина на випадок війни з большевиками. Це одно. А друге: Латвія зробила Анґлії неприємну несподіванку, бо погодилася з з большевиками. Крок Латвії без сумніву вплине на її сусідів над Балтиком: Естонію і Фінляндію. А ці три надбалтійські держави являються для Радянського Союза виходом на море. Якщо вони станулиби по стороні Анґлії, круто булоби з большевиками. І це, що вони потрафили обмотати Латвію (на як довго?) — являється поважним успіхом їхньої політики. Так само важним є те, що большевики зберігли впливи в Туреччині, хоча на Кемаля Пашу Анґлія від довшого часу заставляє сіти. Міцно теж залицяються большевики до Франції. Там сидить один з кращих їхніх грачів — відомий Раковський. Манять большевики Французів сплатою царських довгів. Останні переговори в цій справі розбилися. Французи спустили були свої претенсії на 90 мі-

Ірена Лунева.

Життя за шубу.

З циклю „Мініятури 1922 року“.

Це почалося ще з тої хвилі, як Вірочка вийшла заміж за тов. Ваню, а властиво як на ній, себто на Вірочці, появилась нова шуба, роскішна шуба з котиків, викладана бобрами, прямо чудо не шуба!

У Марусі защеміло серце. Ах, вона дурочка віддалася в часах другої влади за офіцера, що тоді взяв її на свою побренькуючу шаблю та на дзвінкі шпори, а тепер ох! соромно сказати... служить простим конторщиком в Совнархозі, тоді коли новий муж Вірочки (третий за два роки; Вірочка все примінювалась до влади) був начальником одної ґрупи в Чека. Одначе не треба думати, начеб Володя, Марусин муж, не міг посягнути по висшу посаду, не міг зістати хочби й начальником відділу в якій небудь установі, не кажучи вже при те, чим мігби бути, наколиб вступив до партії. Ні — він сам зіпхав себе на це нещасне місце конторщика („чим Ваш муж? Конторщиком“. Що за ганьба!), бо все ждав на поворот давної влади... Чи не сьмішно це? Де Крим, де Рим, а де ......Петлюра. Як то не можна в нинішних часах знати, за кого віддаєшся: за начальника петлюрівської контр — розвідки (але про це ша!), чи за простого... найпростійшого собі конторщика за.. другої влади? Ще в літі можна було з Володею на місті показатися: новий френч, штани галіфе, нові лискучі чоботи. Але тепер в зимі? Таки справедливий конторщик, на плечах обірване пальто, на голові поломаний кашкет, постарілі викривлені чоботи... а зміни влади вже хиба не діждешся! А вона сама? Марненьке пальтішко, старий капелюх, подерті черевики...

А не треба думати собі, що тепер, як давнійше за червоної влади, всі такі обдерті та босі, як зразу було, або як зразу себе виявляли. Ні. Часто-густо почуєш на вулиці пестливий шум шовкової юбки, часто-густо побачиш на здоровім, плечистім мущині роскішний теплий кожух. Це все нова буржуазія. Совбури. Совітські буржуї. Чекісти, чекістки. І спекулянти. Тим всім мігби Володя бути та не хоче. Хоч плач, хоч кричи, не хоче тай годі!

Нова шуба Вірочки, тої Вірочки, у якої Маруся нічого інтересного доглянути не могла [бліда, худа, ботінки № 37!], закололо Марусю в само серце. Дарма, що у самої Марусі було роскішне, пікантне личко, дарма що у неї найкрасша ніжка в цілому В. — За шубою Вірочки оглядалися всі — а за Марусею хиба лиш ті рідкі ідеалісти, яких притягають самі гарні очі. А Маруся констатувала, що їх, тих ідеалістів чимраз меньше і цілу її зачала переймати глибока відраза та ненависть до одинокого виновника її журби... до бідного Володі.

Всі її натяки, щоб вступив у партію, збував він зловіщою мовчанкою, а часом вмів так страшно на жінку поглянути, що вона втікала від нього.

Ще дві неділі не минуло від появи нової шуби Вірочки, як вже її приятелька Маруся рішила твердо розвестися.

Саме тоді на її дорозі станув тов. Міша. Був здоровий та гарний, убирався елегантно, а хоч зпочатку запевняв Марусю, що служить в жилвідділі, вона знала своє, знала що під невинними леґітимаціями ріжних установ скривається вся та червона буржуазія, всі ті щасливі вибранці, про яких гулянки доходять тільки слабі слухи до звичайних смертних конторщиків.

Маруся збагнула це зразу і почала кокетувати, а за тиждень справа зайшла так далеко, що вона згорда стала глядіти на саму Вірочку. Вонаж бо мала вже передсмак ще кращої, дорощої шуби. Міша признався їй до всього. Серед жагучих поцілуїв вишептав їй страшні тайни свойого життя, усі ті страхіття, від яких холоне кожне людське серце. Марусі почало здаватись, що від нього йде разом з дорогими пахощами тяжкий запах крови а в її нічних снах являлися пекольні картини невиносимих, людських страждань...

Врешті сказав їй Міша, що ще одна удачна справа, ще одно, ним зроблене відкриття і карієра його готова. Начальник найважніщої ґрупи в Чека!

А Маруся таку справу знала... За святим образом, над ліжком був схований малий, в четверо зложений документ. Малий, а преважний... Як меч Дамокля висів він над самою головою спячого Володі. З якоюсь дивною упертістю тримав його Володя, колишній начальник ворожої контррозвідки, який для відомих тільки йому цілий остався під новою, ним зненавидженою владою. З якоюсь дивною, фатальною впертістю...

Від якогось часу почав цей образ, що закривав страшну тайну, з непоборимою силою тягнути до себе Марусю. Карєра Міші, її з подружжя з ним [тоді вже й розводу не треба], шелест шовкової юбки й величава, вимріяна шуба — все це скривалося за цим святим образом.

А тут як навмисне, Володя такий все добрий для неї, такий нічого непередчуваючий, нині в полудне приніс їй манюсеньку табличку шоколяди, яку купив певно за послідні свої гроші. Щоб тільки хоч на одну хвилинку викликати на її уста солодкий, непоборимий, легкий усьміх! Ах ти Володя! Мені жаль тебе, а всеж воно мусить бути.

І так воно сталося. В неділю рано, коли Володя пішов на село до родичів, щоб дещо харчів роздобути, запросила Маруся тов. Мішу до себе.

Приїхав роскішною повозкою, приніс з собою цілу батерію фляшок з напитками, ріжних закусок та солодощів. Де роздобув їх, Бог знає. „Вони“ все мають.

І серед веселого пиру, коли дорогі вина заграли в її жилах тріюмфом життя і роскоші, коли очі прислонив червоний серпанок крови, пішла вона злегка пяною, а проте чудово-гармонійною походкою до святого образу і тремтючими руками виняла з поза нього малий, в четверо зложений... присуд смерти. Від усьмішки, з якою подала вона його опянілому Міші, навіть цей закамянілий в злочинах бандит весь стрясся.

І сталося.

Не вернув вже Володя сам до хати, не приніс тяжко здобутих харчів до хати — його привело скованого чотирох широкоплечих слуг червоного терору. Маруся втікла до сусідів — тому не бачила ні його мертвецьки блідого лиця ні, скамянілих з болю очей.

Цеї самої ночі розтріляли його.

Улицею міста В. іде елеґантна дамочка. Гарне як цвітка личко, очі мерехтючі як зорі, уста — сама солодка загадка... Іде убрана в роскішну шубу, в шубу найдорощу на світі, бо ціна її одно людське життя.

ліонів золотих франків, большевики годилися заплатити половину з того і то під умовою, що дістануть більшу позичку. А що большевиків тепер пече, а в додатку усміхається їм вигляд вбити клина між Францію та Анґлію (відносини між ними значно остуджені, бо Анґлія попирає Італію), тому Раковський дістав нові повновласти і тепер балакає з сенатором de Monzie, що то колись їздив до Москви приглядатися, як большевики господарюють і вважається знавцем відносин на Сході Европи. — А покищо большевики, як можуть, шкодять Анґлії в Китаю. Їхня політика в Китаю має для Радянського Союза далекосягле значіння в майбутньому спорі з Японією (старий спір); навязаючи тісніщі звязки з Китаєм, зєднують його на Союзника Радянського Союза. Одначе тут криється й поважна небезпека: зрушене 400 міліонове китайське море в першу чергу посуне на Сибір, виганяючи звідтам европейських поселенців. І хто його знає, чи в майбутньому Китайці в боротьбі за Сибір не получаться саме з Японією. — Облуда большевицької внутріщньої політики наглядно виявилася недавно у відношенню до України. Вони утворили на Волині в Житомирщині „польську републику“ ім. Мархлевського (польський комуніст, україножер, небіщик), До цеї „републики“ стягнули вони Поляків — з цілої України (є їх тут 227.877). Недавно їздили в цю „републику“ комуністичні головачі з Москви робити параду. Отак штучно насаджують большевики на Україні „републики“: жидівську, молдаванську, польську. А в межах Росії живе понад 6 міліонів Українців і з них московські большевики не то, що не творять автономної републики, а навіть шкіл українських не хочуть їм дати.

АНҐЛІЯ після заняття Шанґаю і Нанкіну бачить всю грозу свойого положення на азійському ґрунті. Тут вже річ не тільки в дотеперішних втратах, хоч як вони великі. В останніх місяцях стратила Анґлія на самому перекресленню митних тариф на лінії ріки Янґ-Тсе-Кіянґ Кантоном грубі міліони, бо Кантонці займаючи побережні провінції стали накладати свої окремі мита. Правда, Анґлія може боронити своєї концесії в Шанґаю та безпеки своїх громадян. Не має сумніву, що на випадок атаку з боку китайських військ прийдуть на поміч анґлійським військам і кораблям війська і воєнні кораблі других держав, бож в чужинецькій кольонії є й їхні громадяне, отже не будуть, як досі приглядатися, як то Анґлійці попарюються в китайському огні. Та що сам Шанґай, хоч як богатий, варта без великанського запілля, яким він жив, якого богацтвами поростав в пірря. Тому більш як певне Анґлія змагатиме до помирення. Вона вже від довшого часу в китайській справі не висуває питання поваги британської імперії, турбується тільки тим, якби то вийти з трудного положення і мати змогу вільно торгувати з Китайцями. І навіть не думає, щоби зберігти дотеперішні привілеї в Китаю. Має тяжку научку. Бо на ділі першим тяжким ударом по повазі европейських держав в Китаю було розтягнення війни з Німеччиною й на води Тихого Океану. Китайці вперше побачили, що Европа, яка так тяжко їх покорила перед около трийцяти роками, не є внутрі одно згідна. Політичний вплив Німеччини в Китаю підчас війни знищено. Та Німці, стративши там свої привілеї, зрікшись їх добровільно, зєднали собі прихильність Китайців. І тепер, коли другі держави мусять числитися з великою ненавистю Китайців, Німці тішаться в Китаю поважною популярністю. Цікаво тепер, яке тепер становище займуть Анґлійці до большевиків та їхньої ролі в Кантоні. Чи будуть шукати з ближення й до них, чи зачнуть з ними на великанські розміри закроєну розправу. І питання, чи большевики поважуться на дальше провокування такої розправи Бо вона пахне великою небезпекою. Світовий капітал — страшна сила. Большевики це дуже добре відчувають на власній шкірі. Ось Анґлійці розпочали тихий бойкот вивозу Радянського Союза і вже — на приклад — в деревному промислі Радянського Союза великий застій. А Анґлія має все таки силу держати у свойому хвості й другі держави. Недавно мав місце знаменний факт: анґлійський посол в Пекіні впоминався за панею Бородіновою, щоби їй що злого не сталося. Значить, Анґлія не хоче замикати всіх фірток до порозуміння з Радянським Союзом. Більш, як певне, що вона розсаджування большевиків схоче розложити на довший час, стараючись увязнити їхню енерґію на якомусь одному фронті, хто його знає, чи може не на японському, старому і вже раз випробованому. Здають собі мабуть справу з цього большевики, бо як пише Гікс (докладніще в рубриці і про Японію) большевики великанські гроші вкладали і вкладають в армію ґенерала Фенґа, який безпосередно сусідує з Чанґ-Тсо Ліном (цим опікується Японія). Цему Фенґови ще в березні 1925 р. большевики на основі договору зачали виплачувати місячно 100.000 золотих рублів і зобовязувалися дати йому поміч, якщо булоби коло нього горячо. Крім цього заосмотрювали його через цілий час в муніцію і зброю і робили в його области те саме, що Японія в области диктатора Манджурії.

КИТАЙСЬКІ національні війська заняли Шанґай. Таким чином в руках націоналістів цілий полудневий Китай з усіма головними пристанями і найсплавніщою рікою Янґ-Тсе-Кіянґ, яка дає змогу дістатися в глиб найбільш залюднених провінцій Китаю. Тепер положення в Китаю так представляється: Північний Китай в руках диктатора Манджурії Чанґ-Тсо-Ліна. В Пекіні держиться китайське правительство з Велінґтоном Коо на чолі, який в 1919 р. відігравав поважну ролю на версайському конґресі. Оружні сили пекінського правительства стоять під проводом ґенерала Ву-Пей Фу, який веде війну з диктатором Манджурії. Кісткою незгоди між ними є факт, що Чанґ-Тсо Лін проти волі Ву-Пей-Фу рішився вислати свою армію на полудне проти кантонських військ. І Ву-Пей-Фу і пекінське правительство противилися цему маршеви. Вже в цій незгоді трьох китайських армій (манджурська, центральна і кантонська) лежить причина ускладнених відносин в Китаю. Та є ще й инші. Є ще дві инші армії, що борються зі згаданими: армія т. зв. „християнського“ ґенерала Фенґ Ю-Сіянґа, який сидить десь на сході (в останніх часах вона розбита) і півбандитська армія Чанґ-Чунґ-Чанґа, що крутиться в околиці Шанґаю. Місяць тому кантонські війська розбили армію ґен. Сун-Чуан-Фанґа, що боронив перед ними доступу до Шанґаю, а на його місці появився новий вожд, згаданий Чанґ-Чунґ-Чанґ. Він зібрав всяких бандитів і дезертирів і розсівся з ними під Шанґаєм, а навіть в Шанґаю (поза европейськими концесіями, яких боронять европейські відділи). А що ані Сун-Чуан-Фанґ ані Чанґ-Чу-Чанґ не мали грошей на оплату своїх військ (і фльоти на Янґ-Тсе-Кіянґу), підчинені їм полковники і команданти китайських кораблів стали бунтуватися і переходити на сторону кантонців. Так отже міліярдові богацтва европейської кольонії в Шанґаю на якийсь час опинилися під охороною бандитських військ. Розуміється, вже куди краще було для неї, щоби на місце цих непевних оборонців прийшли війська „Куомінтанґу“ (кантонські), бо вони давалиби більшу запоруку ладу і можливости наладнання взаємовідносин. Головно Анґлійці мають певні дані, що, переговорюючи з кантонським міністром заграничних справ Ченом, зрікаючись привілеїв в Китаю, дійдуть до порозуміння, так як свойого часу дійшли до порозуміння з Туреччиною Кемаля Паші. А цього порозуміння бажають собі всі заінтересовані держави. Тепер тільки питання, чи Кантонці хочуть заключити з Анґлією мир? Поведення Чена вказувалоби, що так. Одначе в Куомітанґу є сильне ліве крило, що остає під сильним впливом большевиків, а головно зручного їхнього аґітатора Бородіна. Говорять, що за порозумінням з Анґлією є крім Чена теж головний вожд військ „Куомінтанґу“ — ґен. Чанґ-Кай-Шек. Всеж треба тямити, що Чен перед 8-ма місяцями був у Кемаля Паші в Анґорі, а опісля літаком їздив до Москви. А коли вернув до Китаю, там вже ждав на нього Бородін. Недавно в розмові з одним анґлійським кореспондентом назвав Чен Бородіна „своїм найкращим приятелем, якому він міцно зобовязаний“. Отже можна думати, що Чен не стоїть під впливом анґлійської політики, що він, що найменше, вагається між двома силами. Так само, здається, пересаджені вістки про ворожість до большевицьких дорадників вожда кантонських військ ґен. Чанґ-Кай-Шека. Його син і донька вчаться в Москві в китайському університеті, на чолі якого стоїть Карло Радек (Жид з Західної Галичини). Значить, ще велике питання, на яку сторону перехилиться в найблищій будучині Кантон; чи піде за підшептами большевицьких дорадників і буде безоглядно боротися з білими чужинцями, чи піде на зговорення з Анґлією, а вслід за цим з міжнародним капіталом взагалі. А цього капіталу пробуджений Китай буде потрібувати, бо без нього не може продовжувати започаткованого діла: всесторонньої розбудови народнього господарства, підстави національної сили. Цеї матеріяльної помочі Китай не може дістати від большевиків, бо у них самих велика посуха на монету. Питання тепер: чи візьме верх почування і Кантон йтиме по лінії підшептів большевиків, чи візьме гору почуття холодного рахунку. У всякому разі заняття Шанґаю являється зворотною точкою в положенню Китаю. Не виключене, що під вражінням цеї події пійдуть на зговорення з Кантоном Чанґ Тсо-Лін і Велінґтон Коо (цей другий володарем середущого Китаю). Вістки про переговори поміж ними вже давно кружляють. Хоча слід тямити: це внутрішна боротьба в Китаю має глибші основи. Отсе великанське муравлище розпадається на довгу низку племен, між якими є значні ріжниці, посіяні окремими традиціями і ґеоґрафічними умовинами. Про ріжниці між північним і південним Китаєм говорить історія ще з перед 2000 літ. Перед війною, коли ще в Китаю була монархія, династія обєднувала отсі ріжні складові частини Китаю. Коли революція змела династію, Китай розпався на поборюючі себе частини. Могутню силу для обєднання китайського муравлища створив др Сун, основоположник китайського націоналізму. Тому імя його серед кантонців окружене прямо реліґійною пошаною. Вдовиця по ньому постійно перебуває між кантонськими військами як живий спомин про дра Суна. Її поява викликує серед військ ґенерала Чанґ-Кай-Шека ентузіязм.

ЯПОНІЯ, здавалосяби, не мішається діяльно в большевицько-анґлійський спір в Китаю. Та на ділі справа мається инакше. Як подає американський знавець справ Далекого Сходу Гікс, Японія робить пильні приготовання, щоби опанувати Манджурію (кість незгоди між царською Росією і Япанією). Там працюють японські інженери, купці, промисловці. Там будується стратеґічні залізничі шляхи, які колись в зударі радянсько-японськім мають відіграти важну ролю. Там підпирає Японія всіми силами Чанґ-Тсо-Ліна. Та покищо на китайському ґрунті між большевиками і Японією тиха згода. Гікс не вірить, щоби вона довго потривала. Японія покищо немає нічого проти того, щоби большевики пакостили европейським державам, в першу чергу Анлії, та Америці на китайському терені. В Токіо — столиці Японії — красно знаний китайський котел. Тому Японці не журяться большевицькими вливами в Кантоні, знають, що Китай, впоравшись з чужинцями, скоро розпращається з червоними союзниками. Зрештою теперішнє положення в Токіо доволі прикре. Політичні кола там є під вражінням скандалу, який мав місце в звязку з земельною спекуляцією в Осакі. В цей скандал вмішані члени правительства з президентом міністрів включно. Настрій в Токіо характеризує ось яка подія. Вранці недавно явилися в помешканню президента міністрів три добродії і принесли трумну. Їх арештовано. Та показалося, що це дуже поважні громадяне, а в трумні найдено завинені в білий папір (біла краска у Японців є жалібною) прилади до виконання гаракірі по церемоніялови самураїв (власноручно розпорюється собі живіт). На кинжалі була карточа з написом „для премієра міністрів Вакатсукі від Шіншо-Кейшо-Ша“. Є це назва дуже впливового, тайного, патріотичного товариства. Премієр відмовився виконати старинний обичай, доказує свою непричасність до скандальної історії і продовжує боротьбу з політичними противниками. Незадовго мають відбутися в Японії вибори до парляменту, в яких візьме участь 13 міліонів виборців. Вибори внесуть до боротьби ще більше пристрастей.

НІМЕЦЬКИЙ міністр заграничних справ виголосив в парляменті велику промову, в якій зазначив, що Німеччина є заінтересована в трьох питаннях міжнародної політики: в питанню Далекого Сходу, в непорозумінню на Балкані і в справі опорожнення Надренії. В двох перших справах Німеччини збереже невтральність, бо її метою є діяльна участь в замиренню світа. Торкаючи справу балканського непорозуміння, Штреземан висловив думку, що югославянський спір на основі його інформацій не загрожує світовому мирови. Змагання до спокою є в европейських державах так сильне, що нарушення його стрінулосяби з загальним осудом. Становище Німеччини до біжучих міжнародніх питань ясно означечене: Німеччина змагає до лагодження спорів і не думає мішатися до непорозумінь третих держав. Опісля Штреземан підкреслив висліди дотеперішної своєї політики і дав відповідь боцьшевицькій пресі на напади, мовляв — Німеччина перехилюється в сторону Анґлії в анґлійсько-большевицькому спорі. Міністр підніс успіхи Німеччини на терені Женеви (знесення Міжсоюзної Військової Комісії, справу области Саари і тд.), а вспраі опорожнення Надренії доручив терпеливість, зазначуючи, що хоча останні місяці радше віддалили Німців від здійснення горячого бажання в цій справі, одначе це тільки хвилевий застій, бо справа Надренії мусить бути поладнана згідно з вимогами Німеччини. Дуже обережно говорив Штреземан про німецько-польські відносини; як і взагалі про все инше. З промови видно, що Штреземан хоче обняти ролю посередника між посвареними державами. Відношення до Польщі ясно означив посол Райнбабен з людової партії (до неї належить і Штреземан). Він сказав: „Теперішних наших границь на Сході не можемо ніколи визнати за сталі. Східного Льокарна не буде. Бажаємо собі незалежної Литви, приязного відношення до сусідних держав і до Радянського Союза. Держимося берлінського договору, одначе большевики мусять дати собі спокій з поборюванням капіталізму“. — 22 липня вигасає в Німеччині 23 стаття закону про оборону републики. В цій статті сказано, що забороняється поворот до Німеччини тим членам пануючих домів, яких побут в Німеччині загрожувавби републиканському устроєви. Більше як певне, що парлямент сили цеї ухвали не продовжить, отже м. и. зможе повернути бувший цісар Вільгельм.

ФРАНЦУСЬКІ монархісти попали в поважне непорозуміння з Ватиканом. А треба знати, що досі вони були головною підпорою католицизму у Франції. Тепер дійшло до того, що 5 тьох французьких кардиналів і 112 єпископів видало пастирського листа, в якому осуджується монархістичну партію та її головний орґан („Аксіон Франсе“), який редаґують талановиті письменники Доде і Морас. А пішло ось з чого. Минулого року, в серпни кардинал Andrie-и (архиєпископ з Бордо) у відповідь на запит „ґрупи молодих католиків“, що думати про „Аксіон Франсе“ (партію і денник), неприхильно висловився про Мораса (письменника і голову монархістів) і сказав, що монархісти є католиками з виховання а не переконання, що Морас, обосновуючи свій націоналізм, висловлює поганські погляди на державу, бо церква в цій державі не є тілом незалежним і божим, тільки підпорою ладу, що його засада „політика перед усім“ — є неморальна. Нема сумніву, що цей крок зробив кардинал в порозумінню з Ватиканом, бо вже 5. вересня Папа похвалив кардинала за його виступ, зазначуючи одночасно, що церква не виступає проти монархістів як таких, бо вірним вільно іcповідувати які завгодно політичні переконання, щоби тільки не при-

ЩО ТАКЕ АСТРОЛЬОҐІЯ?

Астрольоґія — єсть се ніби наука про вплив звізд, а зглядно планет і комет на людське життя. Астрольоґія єсть здається — так давна, як давний єсть людський рід на світі. Народи і племена, у яких ще не був розвинений науковий спосіб розсліджування небесних явищ при помочі математичних обрахунків, телескопів, хемії, правил механіки і т. п., робили лише ріжні здогади про життя і шляхи сонця, місяця звізд і иньших небесних явищ, — словом вони мали цілком відмінні поняття про будову неба і землі ніж люде нині живучі.

Одначе, мимо всього, ще й тепер єсть люде, які судьбу чоловіка, його здібности, родинне і суспільне щастя, а навіть смерть приписують якійсь судьбі вищій, а зависимій — мовляв — від того, під якою планетою чоловік уродився.

Одначе якби воно й не було, то все таки в кождій хоч троха льоґічній думці чи здогаді чоловіка лежить одробина правди, яку учені і критичні люде з розвитком наук стараються розлідити і в своїх студіях і розслідах доходять часами до цікавих вислідів, які кажуть здогадуватися, що на око дивні „пророцтва“ чи „віруваня“ людей іноді точно справджуються.

Так то пригадуємо собі, як пр. проф. Чижовський з Москви недавно виказував в своїй дописи до Амер. Товариства для поширювання наук у Філядельфії, що всі великі світові події, як приміром переселеня народів, війни, революції і т. и. припадали на час, коли чорні плями на сонци були найбільші та коли сонце видавало з себе найсильніщі і найгустійші лучі, які денернуючо впливали на людство на землі і викликували ріжні політичні і суспільні переворотн. — Люде в давнину знали про той вплив сонічних плям на життя і діяльність людей і животин на землі, але не знали вони пояснити, чому приміром затьма сонця або сонічні плями якраз такий вплив на людей виконують.

В середних віках, які припадають менш більш на час від 4-го до кінця 15-го століття по *Христі*, народи світа часто були навіщувані війнами і страшними пошестями; а не маючи ще великої освіти та не могучи успішно боротися приміром проти язви чорної смерти (джуми) і т. и., вірили астрольоґам, то єсть людям, які „розумілися“ на планетах і звіздах і які своїми порадами робили добру або й лиху прислугу тодішним фізикам і лікарям, асистуючи їм при лікуванню хорих осіб, при лікарських операціях і т. п. Вони приповідали долю чоловіка, „студіювали“ небо і звізди і часом навіть ознучавали, коли лікар міг робити операцію хорого, а коли ні. По думці астрольоґів те саме лікарство, яке для чоловіка було добре в маю, було лихим для того самого чоловіка приміром в серпни або вересни; а то тому, бо — мовляв — планети контролюють також життя ріжних рослин, з яких ліки були роблені...

Найбільш відомою уживаною астрольоґічною книжкою в середних віках був т. зв. „Местер Шепердс Календер“. В тій книжці були поради для людей на спосіб життя і на ріжні припадки. Було там сказано приміром, що місяць май єсть найліпшою порою для купелі. Ідучи за тою порадою, Британці, які в тих часах рідко коли купалися зимовою порою, нетерпеливо вижидали весни, коли то будуть могли в маєву пору перший раз в році порядно викупатися. А особливо пригожі до купільної церемонії були після астрольоґічного календаря 10 послідних днів місяця мая.

Календар приписував рівнож місяць май як найбільш відповідну пору до зєднуваня собі любови і до заключуваня подруж.

Одним з найбільших астрономів, а рівночасно астрольоґів з початком нових віків був Тіхо Браге. Він студіював комету, яка показалася була в році 1577, а притім не витерпів, щоб на підставі своїх студій не зробити „пророцтва“ на будуче та не предсказати одної історичної події, яка на превелике диво точно сповнилася. А сказав він тоді, що поява комети значить, що народиться на півночи, в Фінляндії, князь, який спустошить Ґерманів і згине в р. 1632. І справді 17 літ пізніще, то є в р. 1594 уродився в Фінляндії князь Ґустав Адольф, котрий пізнійше справді завоював був цілу тодішну Ґерманію і умер в р. 1632.

Ніхто нині не знає, на якій основі Тіхе Браге „обрахував“ і предсказав ту подію.

Також анґ. фільсоф Бейк'н в своїй книжці про „пророцтва“ дає примір сповнення одного астрольоґічного пророцтва. А саме якийсь з астрольоґів на просьбу жінки французького короля Генрика II. предсказав, що сей король згине в двобою. Жінка не вірила сьому „пророцтву“ знаючи о тім, що її муж дуже розумний чоловік і ніколи не допустить до того, щоб з ким небудь битися на двобій. Тимчасом сталося як раз так, як „предсказав“ астрольоґ. А саме король Генрик II. любувався в т. зв. турнірах себто рицарських забавах, які відбувалися публично, подібно як нині борба силачів в цирках, або військові вправи молодіжи в військових школах. І справді в 1559 р. король Генрик II. згинув в Парижі в часі такого рицарського турніру, припадково пробитий кінцем вістря зелізної списи з рук ґрафа Ю. Мотнґомері. Вістря списи, якою Монтґомері робив свій „наступ“ на кони, якраз продерлося через шелом короля і зломилося, а зелізна скалка прошила мозок короля.

Одначе нинішна наука вже не бере астрольоґію поважно як науку, але вважає її звичайним забобоном так як предсказування ворожбитів або ворожок.

І як колинебудь трафлялося, що „пророцтва“ астрольоґів сповнювалися, то се треба приписати чистому припадкови, а не якійсь ясновидючости астрольоґів. Бо певна річ, що коли „пророцтва“ астрольоґів в давну давнину були щоденним явищем, то й не диво, що кілька з таких „пророцтв“ могло случайно якраз сповнитися без огляду на це, чи астрольоґ вірив в своє пророцтво чи ні.

Та ще й тепер мимо величезного поступу освіти, трафляються навіть серед найбільш культурних націй і верств суспільних вірування в ріжні забобони, ворожбицтва, пророцтва і тд., які не є нічим иншим, як лиш вислідом буйної фантазії або хоробливого настрою людського ума.

стосовувати методів, не згідних з наукою церкви. Це була зі сторони Папи осторога для монархістів. Та монархісти в цім кроці Папи добачили напад на французький націоналізм, закинули Папі, що він це зробив під впливом Німців. 12. жовтня появляється лист Мораса до Папи, в якому пригадує він прислуги монархістів підчас війни і переконує про слушність свойого становища. Папа на листа невідповів. Дав тільки посередню відповідь на засіданню Консисторії 20. грудня. А в кілька днів пізніще орґан монархістів „Аксіон Франсе“ і твори Мораса появилися на індексі заборонених книг. Та монархісти не піддалися, не скапітулювали. В їхньому орґані появилася стаття під гордим заголовком „Не можемо“, в якій автор (Морас) пригадує Ватиканови слова славного ірляндського провідника Парнеля, які сказав він у відповідь на натиск Ватикану в справі помирення Ірляндців з Анґлією: „Faith from Rome, politics from home“ (віра з Риму, політика з дому). Політичний світ добачує в поставі Ватикану до французьких монархістів спробу помиритися з французькими республиканськими колами. Річ в тому, що Ватикан дійшов до переконання, що про поворот монархії у Франції не може тепер буги й мови.

ІТАЛІЯ під проводом Муссолінія снує горді пляни. Хоче за допомогою Анґлії всеціло опанувати Адриятик, усадовитися міцно на північнім побережу Африки і в Малій Азії, а головно захопити під свої впливи Балкан. Тому використовує положення в Альбанії, заключує договір з албанським диктктором Ахмедом Зоґу і держить його в своїх ціпких руках. Ахмед Зоґу зовсім залежний від італійського гроша. Ним Альбанці невдоволені. В краю кипить (як завжди в цій країні), творяться повстанчі клюби. А Ахмед Зоґу хоче ще й королем проголоситися. Та біда, що не має грошей. Вже від кількох місяців не виплачує платень урядовцям і офіцерам. Щоби вдержатися при владі, проголосив він виїмковий стан і покликав на 10. березня резервістів. Більшість їх втікла в гори. Кажуть, що на 100 тисяч населення всего 5 тисяч є за Ахмедом Зоґу. Італія хотілаби використати положення, щоби обсадити Альбанію. Тому й радаби бачити Ахмеда Зоґу королем. Бо цей король сидівби на італійських штиках. Вибух повстання в Альбанії Італія радаби використати, щоби тут розсістися на постійно і змагати до протекторату над Македонією. А щоби світ піддурити, Італія робить крик, мовляв — Югославія попирає повстанців в Альбанії, мовляв — хоче її обсадити і тому збирає військо на альбанському пограниччю. Залицяється Італія теж до Болгарії. Одначе Болгаре, навчені гірким досвідом, знають, що це значить далекий союзник і більше схильні до порозуміння з Югославією. А з Румунією Італія в якнайкращих взаєминах. Кажуть, що ці взаємини мають бути скріплені подружжям італійського престолонаслідника Гумберта з румунською княжною Іleаною. За те охолола в своїх запалах до Італії Мадярщина. А Мадяри мріяли про те, що при попочі Італії вдасться їм довести до ревізії договору в Трінон, в якому обскубано Мадярщину і відібрати від Румунів мадярські землі. Тепер після договору Італії з Румунією ці мрії розвіваються. Та найцікавіще, що політику Італії на Балкані попирає Анґлія. Діється це від зїзду Черчіля з Муссолінім в Ліворно. Яка ціль присвічує Анґлії? А ось яка: осамітнення Франції на Балкані. І це їй вдається. А робить Анґлія це тому, бо знає, що Італія всеціло від неї залежна, буде робити те, що скаже Льондон. М. и. буде тримати в шаху Францію. А вона — Анґлія зможе збирати з цього користи, виступаючи як миротворець.

ЮГОСЛАВІЯ опинилася в незавидному положенню. Італія, захопивши Альбанію, замикає їй дорогу в світ. Обмотує Італія Альбанію та й ще в додатку кричить на цілий світ, мовляв — Югославія хоче напасти на Альбанію і тому потайки громадить війська, підпирає альбанських повстанців і такі инші страшні речі. Така поведінка викликала обурення в югославянському соймі (скупштині). Вислів цему дав один з послів, виляявши італійського посла в Білгороді, який прислухувався нарадам сойму. В справі Альбанії і поведінки Італії забирали в соймі голос найповажніщі югословянські політики, м. и. бувші міністри др Нінчіч і Моя Маркович. Цей другий кинув клич: „Балкан для балканськах народів“ і пригадав, як то в 1912 році Поанкаре хотів цю засаду ввести до европейського публичного права, пропонуючи, щоби великі держави проголосили свою незаінтересовність в балканськнх справах. Тоді цему спротивилася Австро-Угорщина, а тепер ролю Австро-Угорщини переняла на Балкані Італія. Тепер вона каламутить тут воду. На крик Італії Югославія відповідає: нехай спір між Югославією та Італією вирішить Союз Народів, нехай дійсний стан справи провірить яка вгодно комісія, нехай вона приїзджає і дивиться, чи дійсно так воно є, як посуджує Італія. Але нехай контролі піддасться теж Італія в своїй акції на албанській землі. Та до такого поладнання справи не має охоти Анґлія. Боїться, щоби колись й їй не прийшлося віддавати під рішення Союза Народів своїх подібних справ, головно китайського питання. Перше різке напруження італійсько-югославянського спору вже трохи пройшло. А то в перших днях спору здавалося, що прийде до війни. Та все таки треба ствердити: Балкан дальше є вульканом, який в кожній хвилі може вибухнути. Як і давніще, великі держави полагоджують тут свої порахунки. Очевидно, роблять це потайки, поза плечима Союза Народів.

В 66 роковини смерти Т. Шевченка, заходом усіх українських Товариств в Перемишлі, відбудеться в пятницю дня 1. квітня 1927 р. в салі „Народнього Дому“ — СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ. Вступне слово виголосить п. Президент Др. Кость Левицький. — В програмі продукції п. В. Божейко (сольо форт.), п. Дзюби (сольо скрипкове), інсценізація містерії Шевченка „Великий Льох“ — Драматичним Гуртком, та хоральні продукції „Перемиського Бояна“.

ВСЯЧИНА

Наших передплатників, які мають заплачену передплату тільки до кінця березня, просимо негайно надіслати передплату, бо з початком квітня здержиться їм висилку ґазети.

50 літний ювилей. Впр. о. прелат Александер Зубрицький, архідіякон перемиської гр. кат. капітули, святкував дня 25. березня ц. р. 50-літний ювілей своєї душпастирської праці. Від сільського сотрудника перейшов Достойний Ювілят всі ступні церковні єрархії. Побожність, характерність, невпинна праця — це основні прикмети о. Ювілята. Сповняючи совісно і прикладно свої обовязки в церкві, завжди о. Ювілят знаходив час на працю в громадянських установах і тим давав приклад молодшому духовенству, як можна гармонійно погодити працю священика і громадянина. Перемиське громадянство оцінюючи належно його труди як священика і громадянина бажало врочисто відсвяткувати Його Ювілей, але о. Ювілят в своїй скромности рішучо відмовився від того і святкував свій ювілей в тишині. Відпоручники громадянських установ явились у него і зложили йому щирі бажання. Наша Редакція прилучається до голосу громадянства і шле Високопреподобному Отцю Ювілятови щирі побажання, щоб ще довго працював при кріпкім здоровлю па церковній і народній ниві.

Кооперативно-господарський курс в Перемишлі. Заходом Повітового Союзу Кооператив в Перемишлі відбувся 5-тижневий кооперативно-господарський курс. Плян курсу обіймав слідуючі предмети: Історія кооперації, книговодство, купецькі рахунки, наука о торговлі, рільництво, ветеринарія, векслевий закон і товарознавство. Зголосилося 24 учасників з повітів: Перемишль, Добромиль і Ярослав, у віці від літ 15 до 37 з тих: 2 ґімназіяльні абсольвенти, 7 з вищою ґімназією, 1 знищою ґімназією і 13 з народною школою. Протягом курсу відступило 4 так що курс укінчило 7 з д. добрим, 5 з добрим а 8 з вдоволяючим успіхом. Закінчення курсу відбулося дня 13/III б. р. на якому в імени учасників п. Андрух Дмитро з Болестрашич зложив щиру подяку панам прелеґентам. Після горячої заохоти п. прелеґентів до успіхів в кооперативній праці роздано книжочки в нагороду пильности від Т-ва „Сільський Господар у Львові і П. С. К. в Перемишлі та посвідки відбутого курсу.

НОВИНКИ.

Добрий рахунковий! В 45 полку був рахунковим підофіцером Юзеф Оляк. Він так устроївся: гроші призначені на льон для жовнірів — ховав до власної кишені, виставляючи фалшиві квіти. Та до часу збанок воду носить. Надужиття вийшло на верх і Оляк станув перед судом.

Чоловік сказився! В Делятині трапився ось який страшний випадок. 46-літний тамошній купець і власник реальности Альтер Струн виплачував вечером робітникам заробіток. Нечайно почув тяжкий біль голови, який перейшов в напад шалу. Опісля став Струн гавкати як пес. Прикликано лікарів. І що показується: Струна перед шести тижнями вкусив в палець кімнатний песик. Про це він нікому не згадував, а песик на другий день здох. Лікарі казали Струнови замачати палець в склянці води. Він це зробив. На запит, що бачить, відповів, що пса. Очевидно, для нещасного не було ратунку. Укушення скаженого пса треба лічити зразу. В ночі Струн помер серед невимовних мук.

Перемишлянська поліція гуляє! Перед шести місяцями в Перемишлянах побили поліцаї Теодора Бодака так, що він з цих побоїв помер. Це не виїмковий випадок. 3. березня війшов до шинку поліцай Куліковскі. Він погано заховувався. Тому оден з присутних звернув йому увагу. Куліковскі разом з другим поліцаєм Ковалем виволік цього чоловіка в завулки і тут його оба в страший спосіб скатували. На крик нещасного збіглися люде. Бачучи, як опришки знущаються над людиною, побігли до комісаря Карпінського (знали, де його шукати, бо він звичайно пересиджує по шинках). Одначе комісар зовсім цим не зворушився, дальше потягав пиво. Справа тепер в бережанському окружному суді.

Буйність. В Кузикові к. Львова посварилися дві ґрупи парібків. Одна ґрупа напала на другу. Кінець дуже сумний, бо один з них (Василь Миронюк) вбитий, другий зі зломаною рукою пішов до шпиталю (Бойко).

Деревний спирт. Ми вже згацували, що в Великих Очах коло Яворова люде потроїлися горілкою з деревного спирту. Сьогодня можемо подати блищі інформації. Цей спирт продавав людям Мошко Фаєр. Захвалював його, притулював фляшку до уст, вдавав, що пє і, прицмокуючи, заохочував купувати. Напившись горілки, зробленої з Мошкового спирту, померло на місці трох господарів, три борються зі смертю, а 17 відхорувало. Мошко втік, боячись тюрми.

Червоний когут. В Черлянах коло Городка вибух пожар в будинках Стефана Шелькевича. Згоріли його будинки, а крім цього огонь перекинувся на обійстє сусіда Гринька Бернаґевича. Огонь вибух пізно в ночі так, що Шелькевич з жінкою ледви вспіли втести з хати. Шелькевич кинув підозріння, що це син його підпалив. Оба вони — батько й син (Іван) жили в незгоді, процесувалися. Недавно син виграв процес з батьком і від того часу в хаті було справжнє пекло. Батько і мачоха докучали Іванови. Критичної ночі Іван вийшов з хати, а в якийсь час опісля вибух пожар. Одначе чи він дійсно підложив огонь, покищо напевно невідомо.

Бережіться перед дурисвітами. Громадянин Остапюк з Надвірної звернув увагу підчас свойого побуту в Станиславові на двох панків, що щось дуже живо між собою розмовляли. Звернули ці панки теж увагу на п. Остапюка. Він підійшов до них. І довідався, що один з них (Чех) має на продаж біжутерію, а другий (Жид) хоче купити. Та біда в тому, що Чех вирішив продати тільки християнинови. Жид вдає, що дуже хоче купити. Тягне п. Остапюка до сіней, просить його на милий Біг, щоби купив, щоби чемність для нього зробив, а він йому негайно зверне гроші. Мовляв - нічого не вдієш з впертим Чехом. І добросердний п. Остапюк пішов до Чеха, заплатив 350 зол., вернув на означене місце, одначе по Жидови й слід застиг. Зник теж Чех, шо тільки з християнами гандлює. А п. Остапюк остав з безвартісними цяцьками. Чех і Жид були в змові і надули добродушного чоловіка.

Відізвалася совість по 40 роках. Сорок літ тому назад в жидівській частині місточка Діброва коло Ґродна вибух пожар. Спричинив його молодий Жид, який хотів дістати асекурацію і підпалив свою хату. Опісля зі страху перед відповідальністю втік. Де він подівся, ніхто не знав. Щойно недавно цей Жид — тепер старий чоловік — написав листа до рабіна в свойому рідному місточку. В листі признається до свойого злочину. Він доробився в Америці значного маєтку. Та через цілий час ніколи не мав спокою. Гризла його совість. Він хотівби тепер направити лихо, яке заподіяв своїм одновірцям. Тому прислав запомогу для них на руки рабіна, а крім цього просить рабіна, щоби списав тих, що потерпіли від пожару перед 40-ки роками, зглядно їхніх спадкоємців, а він винагородить їх шкоди.

По похилій площі. Жив собі у Варшаві 36-літнй ремісник Боніфатий Росецкий. Мав жінку, дві донечки (14 літню і 12 літню) і десятимісячного сина. В останніх часах Росецкий був без роботи. Що він робить? Йде на перегони коней і там програє всі ощадности (5 тисяч золотих). Під першим враженням пише жінці, що застрілиться. Одначе перше засів до гри в карти. Виграв і з того жив якийсь час, гандлюючи убраннями. Та опісля знову сів до карт. Все програв. Віцтак пішов домів, жінку вислав зі старшою донечкою до міста, а після їхнього відходу застрілив молодшу донечку і маленького синка, а останню кулю впакував собі в голову.

Бандитський напад. В Дорнфельд коло Городка Ягайлонського напали невисліджені бандити на дім господаря Івана Баруха. Барух заможний господар і ходили слухи що має доляри. Бандити тяжко збили Баруха і його жінку Софію та взялися шукати за грішми. Одначе рух на вулуці сполошив їх і вони втікли впорожні.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакція не відповідає

Від пару літ убираю вівтарі нашої церкви штучними квітами, спровадженими з робітні **п. Стефанії Погорецької в Стрию.** Квіти хорошо виглядають, робота солідна і артистична, матеріял тревалий, ціни приступні, всім дуже подобаються і тому цю нашу українську фірму п. Стефанії Погорецької в Стрию, вул. Шевченка ч. 6. сміло поручаємо всім Впр. о. парохам і церковним брацтвам, що не за високу ціну а гарно хотілиби на свята свою церковцю прибрати. — *Свящ. Николай Іванусів, парох у Вацевичах; Гнат Стельмах і Михайло Фур провізори.*

ОГОЛОШЕННЯ.

Федь Манюх син Павла, родом з Яблонова, пов. Рогатин, читар 13. п.п. — VII. (бережанської) бриґади У.Г.А. мав згинути з обсадою машинового кріса в наслідок розриву денікінського ґранату на відтинку Брацлав-Немирів над Бугом, в перших днях падолиста 1919 р. і має бути похоронений на цвинтарі місцевім в Немирові. Всіх Старшин, полевих душпастирів і стрільців У. Г.А., котрі малиби близші відомости про смерть Федя Манюха і докладніщу дату його смерти, просить підписаний заподати йому, навіть за винагородою.

Вп. Сотника Хмару і пор. Кліща з 13 п. п. У. Г. А., котрі мали оповідати в Команді Бриґади товаришам з 14 п. п. У. Г. А. про близші подробиці смерти Федя Манюха, попрошу о ласкаве заподання своїх адрес. — Заграничні часописи проситься о передрук сего оголошення. —

ЮРІЙ ДУДРОВИЧ,
заст. нотара в Бурштині.

За редакцію відповідає Степан Навроцький.

З друкарні Кнолера і Сина в Перемишлі.